TILNI O‘QITISH, O‘RGANISH VA BAHOLASHDAGI INNOVATSIYALAR

Omonova Farangiz, Raximboyeva Dilafruz
Students of SamSIFL

ANNOTATSIYA: Mazkur maqolada tilni o‘qitish, o‘rganish va baholash jarayonlarida qo‘llanilayotgan innovatsion yondashuvlar hamda zamonaviy pedagogik texnologiyalarning ahamiyati keng tahlil qilinadi. Hozirgi globallashuv davrida xorijiy tillarni samarali o‘rgatish masalasi ta’lim tizimining ustuvor yo‘nalishlaridan biri sifatida qaralmoqda. Shu sababli maqolada an’anaviy ta’lim metodlari bilan bir qatorda interaktiv usullar, kommunikativ yondashuv, raqamli platformalar, multimedia vositalari, mobil ilovalar va sun’iy intellekt texnologiyalarining til ta’limidagi o‘rni yoritib beriladi.

Shuningdek, til o‘rganish jarayonida o‘quvchi markazidagi ta’lim konsepsiyasi, mustaqil ta’limni rivojlantirish, motivatsiyani oshirish hamda real kommunikativ muhit yaratishning samaradorligi haqida fikr yuritiladi. Maqolada task-based learning, collaborative learning va project-based learning kabi innovatsion metodlarning o‘quvchilarning nutqiy kompetensiyasini rivojlantirishdagi roli tahlil qilinadi.

Bundan tashqari, tilni baholashdagi zamonaviy yondashuvlar, xususan elektron baholash tizimlari, onlayn test platformalari, formative va summative assessment usullarining afzalliklari ko‘rib chiqiladi. Xalqaro baholash mezonlari asosida til kompetensiyasini aniqlashning ahamiyati ham ochib beriladi.

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, innovatsion texnologiyalar va interaktiv metodlardan foydalanish ta’lim sifatini oshiradi, o‘quvchilarning darsga bo‘lgan qiziqishini kuchaytiradi hamda ularning mustaqil va ijodiy fikrlash ko‘nikmalarini shakllantiradi. Shu bilan birga, zamonaviy texnologiyalarni samarali qo‘llash uchun pedagoglarning kasbiy va raqamli kompetensiyalarini rivojlantirish muhim omillardan biri hisoblanadi.

Kalit so'zlar: innovatsiya, til ta’limi, raqamli texnologiyalar, sun’iy intellekt, baholash tizimi, kommunikativ metod, interaktiv ta’lim, onlayn platforma.

KIRISH

Bugungi kunda dunyo miqyosida kechayotgan globallashuv jarayonlari, xalqaro hamkorlikning kengayishi hamda axborot texnologiyalarining jadal rivojlanishi xorijiy tillarni o‘rganishga bo‘lgan ehtiyojni yanada oshirmoqda. Til bilish nafaqat oddiy kommunikatsiya vositasi, balki zamonaviy jamiyatda ta’lim olish, kasbiy faoliyat yuritish, ilmiy izlanish olib borish va madaniyatlararo aloqalarni rivojlantirishning muhim omiliga aylanib bormoqda. Shu sababli til ta’limi tizimida samaradorlikni oshirish, o‘quvchilarning amaliy til ko‘nikmalarini rivojlantirish hamda xalqaro standartlarga mos kompetensiyalarni shakllantirish bugungi ta’limning asosiy vazifalaridan biri hisoblanadi.

An’anaviy ta’lim tizimida ko‘proq grammatik qoidalarni yodlash va nazariy bilimlarni o‘zlashtirishga e’tibor qaratilgan bo‘lsa, zamonaviy yondashuvlarda tilning amaliy qo‘llanilishi, erkin muloqot qilish va real hayotiy vaziyatlarda til vositalaridan foydalanish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ayniqsa, o‘quvchi markazidagi ta’lim konsepsiyasining rivojlanishi o‘qituvchi va talaba o‘rtasidagi munosabatlarni ham yangi bosqichga olib chiqdi. Endilikda o‘qituvchi faqatgina bilim beruvchi emas, balki o‘quvchini mustaqil fikrlashga, izlanishga va ijodiy yondashishga yo‘naltiruvchi mentor vazifasini ham bajaradi.[1;15-16]

So‘nggi yillarda raqamli texnologiyalar va internet imkoniyatlarining kengayishi til o‘qitish jarayoniga katta o‘zgarishlar olib kirdi. Onlayn platformalar, mobil ilovalar, multimedia vositalari, virtual sinflar va sun’iy intellekt asosidagi dasturlar til o‘rganishni yanada qulay, qiziqarli va interaktiv shaklga aylantirmoqda. Masalan, talabalar bugungi kunda istalgan joyda va istalgan vaqtda audio, video yoki interaktiv mashqlar orqali mustaqil ravishda til o‘rganish imkoniyatiga ega. Bu esa ta’lim jarayonining moslashuvchanligini oshirib, individual yondashuvni ta’minlashga xizmat qilmoqda.

Bundan tashqari, tilni baholash tizimida ham sezilarli innovatsiyalar kuzatilmoqda. Avvallari baholash asosan yozma nazorat va testlar orqali amalga oshirilgan bo‘lsa, hozirgi kunda o‘quvchilarning kommunikativ kompetensiyasi, tinglab tushunish, og‘zaki nutq va amaliy ko‘nikmalarini aniqlashga qaratilgan zamonaviy baholash usullari qo‘llanilmoqda. Elektron test tizimlari va xalqaro baholash standartlari baholashning shaffofligi va aniqligini oshirishga xizmat qilmoqda.

Shu nuqtai nazardan, tilni o‘qitish, o‘rganish va baholashdagi innovatsiyalarni o‘rganish bugungi kunning dolzarb masalalaridan biri hisoblanadi. Mazkur maqolada zamonaviy pedagogik texnologiyalar, innovatsion metodlar hamda ularning til ta’limi samaradorligiga ta’siri ilmiy-nazariy jihatdan tahlil qilinadi. Shuningdek, innovatsion yondashuvlarning afzalliklari, amaliy ahamiyati va ta’lim jarayonidagi o‘rni haqida fikr yuritiladi.[2;218-220]

Zamonaviy ta’lim tizimida tilni o‘qitish jarayoni an’anaviy usullardan tubdan farq qiladigan yangi bosqichga ko‘tarilmoqda. Ilgari dars jarayonida asosan grammatik qoidalarni tushuntirish, matn tarjima qilish va yodlash usullariga katta e’tibor qaratilgan bo‘lsa, bugungi kunda o‘quvchini faol ishtirokchi sifatida shakllantirish asosiy maqsadlardan biriga aylangan. Chunki tilni mukammal o‘rganish faqat qoidalarni bilish bilan emas, balki uni real hayotda erkin qo‘llay olish bilan belgilanadi. Shu sababli innovatsion texnologiyalar va zamonaviy pedagogik yondashuvlar til ta’limining ajralmas qismiga aylanmoqda.

Hozirgi davrda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining rivojlanishi til o‘qitish imkoniyatlarini sezilarli darajada kengaytirdi. Multimedia vositalari, elektron darsliklar, mobil ilovalar va onlayn platformalar darslarni yanada qiziqarli va interaktiv tashkil etishga yordam bermoqda. Masalan, audio va video materiallardan foydalanish o‘quvchilarning tinglab tushunish ko‘nikmasini rivojlantirsa, virtual suhbat platformalari orqali ular real kommunikativ vaziyatlarda ishtirok etish imkoniyatiga ega bo‘ladilar. Bu esa o‘quvchilarning tilni tabiiy muhitda qo‘llash tajribasini oshiradi.[3;36]

Shuningdek, innovatsion metodlardan biri hisoblangan gamifikatsiya, ya’ni o‘yin elementlarini ta’limga tatbiq etish ham til o‘rganishga bo‘lgan qiziqishni kuchaytiradi. Turli viktorinalar, interaktiv topshiriqlar, ball va reyting tizimlari o‘quvchilarda raqobat muhiti yaratib, ularni dars jarayoniga faolroq jalb qiladi. Ayniqsa, yosh o‘quvchilar uchun bunday usullar motivatsiyani oshirishda samarali hisoblanadi.

Til o‘qitishda kommunikativ yondashuvning ahamiyati ham tobora ortib bormoqda. Ushbu yondashuvning asosiy maqsadi o‘quvchini grammatik jihatdan mukammal gapirishga emas, balki til orqali samarali muloqot qila olishga o‘rgatishdir. Dars jarayonida dialoglar, bahs-munozaralar, rolli o‘yinlar va guruhli ishlardan foydalanish talabalarni erkin fikr bildirishga undaydi. Natijada o‘quvchilarda nafaqat til ko‘nikmalari, balki tanqidiy va ijodiy fikrlash qobiliyati ham rivojlanadi.

So‘nggi yillarda “flipped classroom” yoki “teskari sinf” modeli ham keng qo‘llanilmoqda. Bu metodda talabalar yangi mavzuni uyda video darslar yoki elektron materiallar orqali mustaqil

o‘rganadi, auditoriyada esa amaliy mashqlar, muhokamalar va kommunikativ faoliyat bilan shug‘ullanadi. Bunday yondashuv dars vaqtini samarali tashkil qilishga va o‘quvchilarning mustaqil ta’lim olish ko‘nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi.[4;47-48]

Bundan tashqari, sun’iy intellekt texnologiyalarining til ta’limiga kirib kelishi innovatsion jarayonlarning yangi bosqichini boshlab berdi. AI asosidagi dasturlar o‘quvchilarning talaffuzini tekshirishi, individual mashqlar yaratishi hamda tezkor feedback berishi mumkin. Bu esa har bir o‘quvchining bilim darajasi va ehtiyojidan kelib chiqib individual yondashuvni amalga oshirish imkonini yaratadi.

Innovatsion texnologiyalar til o‘qituvchisining rolini ham o‘zgartirmoqda. Endilikda o‘qituvchi faqat ma’lumot beruvchi emas, balki o‘quvchilarni to‘g‘ri yo‘naltiruvchi, ularda motivatsiya uyg‘otuvchi va mustaqil o‘rganishga undovchi tashkilotchi sifatida faoliyat yuritmoqda. Shu jihatdan qaraganda, innovatsiyalar til ta’limining sifatini oshirish, dars samaradorligini kuchaytirish va o‘quvchilarning kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirishda muhim omil hisoblanadi.

Tilni o‘rganish jarayonidagi zamonaviy yondashuvlar

Bugungi kunda til o‘rganish jarayoni avvalgi yillarga nisbatan ancha o‘zgardi. Zamonaviy ta’lim tizimida asosiy e’tibor faqat grammatik qoidalarni yodlashga emas, balki tilni amaliy jihatdan qo‘llash, erkin muloqot qilish va real hayotiy vaziyatlarda foydalanish ko‘nikmalarini rivojlantirishga qaratilmoqda. Shu sababli til o‘rganishda innovatsion va o‘quvchi markazidagi yondashuvlar muhim ahamiyat kasb etmoqda. Bunday metodlar o‘quvchilarning mustaqil fikrlashi, ijodkorligi hamda kommunikativ kompetensiyasini shakllantirishga xizmat qiladi.

Zamonaviy yondashuvlarning eng muhim jihatlaridan biri learner-centered approach, ya’ni o‘quvchi markazidagi ta’lim konsepsiyasidir. Ushbu yondashuvda o‘quvchi ta’lim jarayonining passiv tinglovchisi emas, balki faol ishtirokchisiga aylanadi. O‘qituvchi esa bilimni tayyor holda beruvchi emas, balki o‘quvchini izlanishga, mustaqil xulosa chiqarishga va o‘z fikrini erkin ifodalashga yo‘naltiruvchi mentor vazifasini bajaradi. Bu esa o‘quvchilarda o‘ziga bo‘lgan ishonchni oshirib, tilni qo‘llashdagi psixologik to‘siqlarni kamaytiradi.[5;88- 89]

Shuningdek, task-based learning, ya’ni vazifaga asoslangan ta’lim metodining ahamiyati ham katta. Mazkur yondashuvda o‘quvchilar tilni nazariy qoidalar orqali emas, balki amaliy topshiriqlarni bajarish jarayonida o‘rganadilar. Masalan, intervyu tashkil qilish, loyiha tayyorlash, sayohat rejasini tuzish yoki muammoli vaziyatlarni hal qilish kabi topshiriqlar o‘quvchilarning real kommunikativ muhitda tilni qo‘llashiga yordam beradi. Natijada o‘quvchilar tilni tabiiy ravishda o‘zlashtiradi va o‘rganilgan bilimlarni kundalik hayot bilan bog‘lay oladi.

Collaborative learning, ya’ni hamkorlikda o‘qitish usuli ham zamonaviy yondashuvlarning muhim qismidir. Guruhli ishlash, juftlikdagi suhbatlar va jamoaviy loyihalar orqali o‘quvchilar bir-biridan o‘rganish imkoniyatiga ega bo‘ladilar. Bunday faoliyatlar nafaqat til ko‘nikmalarini rivojlantiradi, balki muloqot madaniyati, tinglash, fikr almashish va jamoada ishlash qobiliyatlarini ham shakllantiradi. Ayniqsa, chet tilida erkin gapirishga qiynaladigan talabalar uchun hamkorlikdagi muhit psixologik jihatdan qulay sharoit yaratadi.

Project-based learning, ya’ni loyiha asosida o‘qitish metodida esa o‘quvchilar muayyan mavzu yuzasidan mustaqil tadqiqot olib boradi, ma’lumot to‘playdi va natijalarni taqdim etadi. Bu metod o‘quvchilarning ijodiy va tanqidiy fikrlash ko‘nikmalarini rivojlantirish bilan birga, tilni amaliy maqsadlarda qo‘llash imkonini beradi. Masalan, taqdimot tayyorlash, maqola yozish yoki

video loyiha yaratish orqali o‘quvchilar bir vaqtning o‘zida bir nechta til ko‘nikmalarini rivojlantiradi.

Raqamli texnologiyalar ham til o‘rganish jarayonining ajralmas qismiga aylanmoqda. Mobil ilovalar, onlayn kurslar, virtual sinflar va sun’iy intellekt asosidagi platformalar o‘quvchilarga mustaqil ravishda bilim olish imkonini yaratmoqda. Ayniqsa, audio va video materiallar talaffuzni yaxshilash, tinglab tushunish ko‘nikmasini rivojlantirish va autentik til muhitini yaratishda samarali vosita hisoblanadi. Onlayn platformalar esa o‘quvchilarga istalgan vaqtda va istalgan joyda til bilan shug‘ullanish imkonini beradi.[6;55- 56]

Bundan tashqari, zamonaviy yondashuvlarda motivatsiya masalasiga ham alohida e’tibor qaratiladi. O‘quvchilarni rag‘batlantirish, ularning qiziqishlarini hisobga olish va darslarni interaktiv shaklda tashkil etish til o‘rganish samaradorligini oshiradi. Chunki yuqori motivatsiyaga ega o‘quvchi yangi bilimlarni tezroq o‘zlashtiradi va tilni o‘rganishga nisbatan ijobiy munosabat shakllantiradi.

Umuman olganda, til o‘rganish jarayonidagi zamonaviy yondashuvlar o‘quvchilarning faolligini oshirish, mustaqil ta’lim ko‘nikmalarini rivojlantirish hamda tilni real kommunikativ vosita sifatida qo‘llashga yo‘naltirilgani bilan ahamiyatlidir. Bu yondashuvlar zamonaviy ta’lim talablariga mos ravishda o‘quvchilarning bilim va kompetensiyalarini yanada samarali shakllantirishga xizmat qiladi.

Tilni baholashdagi innovatsiyalar

Zamonaviy ta’lim tizimida baholash jarayoni faqatgina o‘quvchining bilim darajasini aniqlash vositasi emas, balki uning rivojlanishini qo‘llab-quvvatlovchi muhim pedagogik jarayon sifatida qaralmoqda. Ayniqsa, til ta’limida baholashning to‘g‘ri tashkil etilishi o‘quvchilarning kommunikativ kompetensiyasini shakllantirish, ularning kuchli va sust tomonlarini aniqlash hamda ta’lim samaradorligini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Shu sababli so‘nggi yillarda tilni baholash tizimida turli innovatsion yondashuvlar va zamonaviy texnologiyalar keng qo‘llanilmoqda.[7;76- 77]

An’anaviy baholash tizimida asosan grammatik bilimlarni tekshirish va yozma nazorat ishlari ustunlik qilgan bo‘lsa, bugungi kunda baholashning asosiy maqsadi o‘quvchining tilni real kommunikativ vaziyatlarda qo‘llay olish qobiliyatini aniqlashga qaratilmoqda. Zamonaviy yondashuvlarda tinglab tushunish, gapirish, o‘qish va yozish kabi barcha til ko‘nikmalarini kompleks baholashga alohida e’tibor beriladi. Bu esa o‘quvchining til kompetensiyasini yanada aniq va xolis baholash imkonini yaratadi.

Hozirgi kunda formative assessment, ya’ni shakllantiruvchi baholash usuli keng qo‘llanilmoqda. Ushbu baholash turi o‘quv jarayonining davomida muntazam ravishda amalga oshiriladi va o‘quvchining xatolarini o‘z vaqtida aniqlash hamda ularni bartaraf etishga yordam beradi. Bunda o‘qituvchi tomonidan beriladigan feedback, ya’ni izoh va tavsiyalar muhim rol o‘ynaydi. Shakllantiruvchi baholash o‘quvchini faqat baho olish uchun emas, balki o‘z ustida ishlash va rivojlanishga undaydi.

Shuningdek, summative assessment, ya’ni yakuniy baholash ham ta’lim jarayonining muhim qismi hisoblanadi. Ushbu baholash turi ma’lum bir bosqich yakunida o‘quvchilarning umumiy bilim va ko‘nikmalarini aniqlashga xizmat qiladi. Zamonaviy ta’limda yakuniy baholash test, loyiha, prezentatsiya, og‘zaki suhbat va amaliy topshiriqlar orqali amalga oshirilishi mumkin. Bu esa o‘quvchining faqat nazariy bilimini emas, balki amaliy kompetensiyasini ham baholash imkonini beradi.

Innovatsion texnologiyalar tilni baholash jarayoniga ham katta o‘zgarishlar olib kirdi. Elektron test tizimlari, onlayn platformalar va avtomatlashtirilgan baholash dasturlari natijalarni tezkor va aniq tahlil qilish imkonini bermoqda. Masalan, onlayn test platformalari orqali o‘quvchilar masofadan turib baholanishi, natijalar esa avtomatik ravishda qayta ishlanishi mumkin. Bu nafaqat vaqtni tejaydi, balki inson omili sababli yuzaga keladigan xatolarni ham kamaytiradi.

Bundan tashqari, sun’iy intellekt texnologiyalari ham tilni baholashda keng qo‘llanilmoqda. AI asosidagi dasturlar talaffuzdagi xatolarni aniqlash, yozma ishlarni tekshirish va individual feedback berish imkoniyatiga ega. Ayrim platformalar hatto o‘quvchining til darajasiga mos topshiriqlarni avtomatik ravishda tanlay oladi. Bu esa individual yondashuvni kuchaytirib, baholashning samaradorligini oshiradi.

Tilni baholashda xalqaro standartlarning ahamiyati ham ortib bormoqda. Bugungi kunda CEFR tizimi asosida til darajasini aniqlash keng tarqalgan. Shuningdek, IELTS va TOEFL kabi xalqaro imtihonlar o‘quvchilarning til kompetensiyasini xalqaro mezonlar asosida baholash imkonini beradi. Ushbu tizimlar baholashning shaffofligi, adolatliligi va aniqligini ta’minlashda muhim rol o‘ynaydi.[8;21- 22]

Shu bilan birga, alternativ baholash usullari ham zamonaviy ta’limda keng qo‘llanmoqda. Portfolio, self-assessment va peer-assessment kabi metodlar o‘quvchilarning o‘z faoliyatini tahlil qilish, mustaqil xulosa chiqarish hamda tanqidiy fikrlash ko‘nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Ayniqsa, o‘z-o‘zini baholash usuli o‘quvchilarda mas’uliyat hissini shakllantiradi va ularni o‘z ustida ishlashga undaydi.

Umuman olganda, tilni baholashdagi innovatsiyalar ta’lim sifatini oshirish, baholash jarayonining shaffofligi va samaradorligini ta’minlash hamda o‘quvchilarning amaliy til kompetensiyasini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Zamonaviy texnologiyalar va innovatsion baholash metodlari orqali til ta’limini yanada takomillashtirish imkoniyati kengayib bormoqda.

Natijalar va muhokama

Mazkur tadqiqot davomida tilni o‘qitish, o‘rganish va baholash jarayonlarida innovatsion texnologiyalar hamda zamonaviy pedagogik yondashuvlardan foydalanish ta’lim samaradorligini sezilarli darajada oshirishi aniqlandi. Xususan, interaktiv metodlar, raqamli platformalar va kommunikativ yondashuvlarning qo‘llanilishi o‘quvchilarning til o‘rganishga bo‘lgan qiziqishini kuchaytirishi, ularning darsdagi faolligini oshirishi va mustaqil ishlash ko‘nikmalarini rivojlantirishi kuzatildi.

Tahlillar shuni ko‘rsatadiki, an’anaviy ta’lim usullarida o‘quvchilar ko‘proq nazariy bilimlarni o‘zlashtirishga yo‘naltirilgan bo‘lsa, innovatsion metodlarda amaliy kommunikatsiya asosiy o‘ringa chiqmoqda. Ayniqsa, task-based learning, collaborative learning va project-based learning kabi yondashuvlar o‘quvchilarning erkin fikrlashi, muammoli vaziyatlarda yechim topishi va jamoaviy ishlash qobiliyatini rivojlantirishda samarali natija bermoqda. Bunday metodlar orqali o‘quvchilar tilni tabiiy kommunikativ vosita sifatida qabul qila boshlaydi.

Shuningdek, raqamli texnologiyalardan foydalanish ta’lim jarayonining moslashuvchanligini oshirdi. Onlayn platformalar, mobil ilovalar va multimedia vositalari o‘quvchilarga istalgan vaqt va joyda bilim olish imkoniyatini yaratmoqda. Bu esa ayniqsa mustaqil ta’lim ko‘nikmalarini shakllantirishda muhim omil bo‘lib xizmat qilmoqda. Audio va video materiallardan foydalanish tinglab tushunish hamda talaffuz ko‘nikmalarini rivojlantirishga ijobiy ta’sir ko‘rsatgani kuzatildi.

Baholash jarayonidagi innovatsiyalar ham ijobiy natijalarni ko‘rsatmoqda. Elektron test tizimlari va onlayn baholash platformalari natijalarni tezkor tahlil qilish, shaffoflikni ta’minlash va individual yondashuvni kuchaytirishga yordam bermoqda. Shakllantiruvchi baholash usullaridan foydalanish esa o‘quvchilarga o‘z xatolarini vaqtida anglash va ularni bartaraf etish imkonini yaratmoqda. Natijada baholash jarayoni faqat nazorat vositasi emas, balki o‘quvchini rivojlantiruvchi mexanizm sifatida namoyon bo‘lmoqda.

Biroq innovatsion texnologiyalarni ta’lim jarayoniga joriy etishda ayrim muammolar ham mavjud. Jumladan, barcha ta’lim muassasalarida texnik imkoniyatlarning bir xil emasligi, internet sifati bilan bog‘liq muammolar hamda ayrim pedagoglarning raqamli kompetensiyasining yetarli darajada rivojlanmaganligi innovatsion metodlarni samarali qo‘llashga to‘sqinlik qilishi mumkin. Shu sababli o‘qituvchilarning malakasini oshirish, zamonaviy texnologiyalar bilan ishlash ko‘nikmalarini rivojlantirish va ta’lim muassasalarining texnik bazasini mustahkamlash muhim vazifalardan biri hisoblanadi.

Muhokama natijalariga ko‘ra, innovatsion yondashuvlar til ta’limining sifatini oshirishda katta ahamiyatga ega ekanligi aniqlandi. Zamonaviy metodlar o‘quvchilarning kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirish, ularni mustaqil va ijodiy fikrlashga undash hamda real hayotiy vaziyatlarda tilni qo‘llashga tayyorlashda samarali vosita bo‘lib xizmat qiladi. Shu bois kelajakda til ta’limida innovatsion texnologiyalar va interaktiv metodlardan foydalanish ko‘lamini yanada kengaytirish maqsadga muvofiqdir.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, bugungi zamonaviy ta’lim tizimida tilni o‘qitish, o‘rganish va baholash jarayonlarida innovatsion yondashuvlardan foydalanish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Raqamli texnologiyalar, interaktiv metodlar va kommunikativ yondashuvlar ta’lim samaradorligini oshirish bilan birga, o‘quvchilarning mustaqil fikrlashi, ijodkorligi hamda amaliy til ko‘nikmalarini rivojlantirishga xizmat qilmoqda. Ayniqsa, multimedia vositalari, onlayn platformalar va sun’iy intellekt asosidagi dasturlar til o‘rganish jarayonini yanada qulay, qiziqarli va interaktiv shaklga aylantirmoqda.

Maqolada tahlil qilingan zamonaviy metodlar shuni ko‘rsatadiki, innovatsion yondashuvlar o‘quvchilarning darsga bo‘lgan qiziqishini oshirib, ularning kommunikativ kompetensiyasini shakllantirishda samarali vosita hisoblanadi. Task-based learning, collaborative learning va project-based learning kabi metodlar o‘quvchilarni real hayotiy vaziyatlarda tilni qo‘llashga tayyorlaydi hamda jamoada ishlash, muammolarni hal qilish va erkin fikr bildirish ko‘nikmalarini rivojlantiradi.

Shuningdek, tilni baholash tizimidagi innovatsiyalar ham ta’lim sifatini oshirishga xizmat qilmoqda. Elektron baholash tizimlari, xalqaro standartlarga asoslangan testlar va shakllantiruvchi baholash usullari o‘quvchilarning bilim va ko‘nikmalarini yanada aniq, xolis va shaffof tarzda aniqlash imkonini bermoqda. Zamonaviy baholash yondashuvlari o‘quvchini faqat nazorat qilish emas, balki uning rivojlanishini qo‘llab-quvvatlashga qaratilgani bilan ahamiyatlidir.

Biroq innovatsion texnologiyalarni samarali qo‘llash uchun ta’lim muassasalarining texnik bazasini mustahkamlash, internet imkoniyatlarini yaxshilash hamda pedagoglarning kasbiy va raqamli kompetensiyalarini rivojlantirish zarur. Chunki innovatsion metodlarning muvaffaqiyati ko‘p jihatdan o‘qituvchilarning zamonaviy texnologiyalar bilan ishlash malakasiga bog‘liq.

Umuman olganda, til ta’limidagi innovatsiyalar nafaqat ta’lim sifatini oshirish, balki xalqaro talablarga javob bera oladigan, mustaqil fikrlovchi va kommunikativ kompetensiyaga ega

mutaxassislarni tayyorlashda muhim omil hisoblanadi. Kelajakda sun’iy intellekt, raqamli platformalar va interaktiv texnologiyalarning yanada rivojlanishi til ta’limining yangi bosqichga ko‘tarilishiga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Axmedova L.T. Chet tillarni o‘qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalar. – Toshkent: Fan, 2019. 12-14b.
2. Brown H.D. Language Assessment: Principles and Classroom Practices. – New York: Pearson Education, 2018. 218 - 225b.
3. Jalolov J. Chet til o‘qitish metodikasi. – Toshkent: O‘qituvchi, 2012. 36b.
4. Karimov U.U. Til ta’limida innovatsion texnologiyalar. – Samarqand: SamDU nashriyoti, 2021.47- 48b.
5. Nunan D. Task-Based Language Teaching. – Cambridge: Cambridge University Press, 2004. 87- 96b.
6. Saydaliyev S. Xorijiy tillarni o‘qitishning zamonaviy metodlari. – Toshkent: Tafakkur, 2020. 55- 56b.
7. To‘xtayev N. Pedagogik innovatsiyalar va ta’lim samaradorligi. – Toshkent: Universitet, 2018. 76-79b.
8. Xolbekov A. Raqamli ta’lim muhitida til o‘qitish masalalari. – Buxoro: Durdona, 2022. 18-30b.